

Svatopluk Čech

DOSTI NÁS

Jsme slabí, malí – Dosti těchto řečí!
Jen kdo tak zoufá, sláb a malý jest.
Oč byla Hellas, byla Roma větší,
než skrání nesmrtnou se dotkla hvězd?

Jak směšné byly našich předků cepy,
když celý svět se zdvihl proti nim,
a hle! svět celý zdrtil vůdce slepý
a Táboru se klonil věčný Řím.

Jen v srdce zápal, chrabrost bohatýrů
a budem vojsko netušených sil!
Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru,
a malým ten, kdo zná jen malý cíl.

Jaroslav Vrchlický

RODNÉMU JAZYKU

Zniš jako hudba tichá
z milenců šťastných úst.
Máj věru sám to dýchá,
vše cítím plát a růst.

Zniš jak fanfáry slávy,
když hlásáš dědů zvěst;
ba v tobě s všemi právy
vlast mrtvá živa jest.

Zniš našich hvozdů echy,
zniš plesem našich luk,
hřmíš bouří, úpíš vzdechy,
jsi našich srdcí tluk!

Však nejdívnějším stonem,
jenž sahá k srdci až,
ty poplašným zniš zvonem,
jak stará chodská stráž.

Že vzlyk ten letí světem,
vše spáče zburcovat:
když drahým našim dětem
vrah tebe chce z úst rvát!

Jan Neruda

PÍSNĚ KOSMICKÉ

„Vlast svou máš nade vše milovat!“
to ve hvězdách zlatě psáno
a krásšího hvězdám nad zákon ten
zákona není dáno.

Proto má planeta slunce své,
jež k druhům ji měkce pojí,
a každý má hvězdnatý nárůdek
odvěkou oblast svoji.

Proto i kometa jiskrná
tak dlouze své tělo plouží,
že do světa zahnané atomy
po vlasti nazpět touží.

Vzhůru již hlavu, národe,
k nebi své zdvihni oči!
Viz: jsou tam i malé hvězdičky,
kol nichž se velké točí.

Toť prostě tím: ty maličké
z jaderného jsou fládru,
ale ty velké a poslušné
jen z plynových jsou hadrů.

Troufám, že při té myšlénce
srdce ti povyskočí –
nuž – buďme tou malou hvězdičkou,
kol níž se velké točí!

Jde to, ach jde! Jen každý hled
k vlastnímu dobře jádru:
bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádrů!

Josef Václav Sládek

VELKÉ, ŠIRÉ, RODNÉ LÁNY

Velké, širé, rodné lány,
jak jste krásny na vše strany,
od souvratě ku souvratí
jak vás dnes to slunko zlatí!

Vlavé žito jako břehy,
květná luka plná něhy,
na úhoru, v žírné kráse,
pokojně se stádo pase.

Nad vámi se nebe klene
jako v květu pole lněné,
nad lesy jen z modrošíra
pára v tichý déšť se sbírá.

A jak slunce vás tak zhřívá
a jak cvrček v klasech zpívá,
v šíř i v dál, vy rodné lány,
buďte vy nám požehnány!

Stanislav Kostka Neumann

DOMA

Mlhy jsou v kotlinách a bez lesků sivé je nebe;
vejde-li člověk do lesů, hlavu zadumán svěsí.
Po rusých temenech vrchů zavřených v sebe
na šedých šlářích ticho zkřehlými pluje lesy.

Datel jen odklepává hubený den svůj a těká
po sosnách fialových. Sýkora v habří pískne.
Melancholická radost a barev dřímota měkká
pod nebem uzavřeným k zemi přátelsky tiskne.

V teplém tak hnízdě ptáku dobře a veselo bývá,
hledí-li mřežovím větví z rodného stromu...
Obloha má ovšem slunce, ale je nepravdivá.
K zemi se navracíš. I když je chudá. Domů.

Antonín Sova

NAŠE POLE

Kam dohlédneš, jdou dlouhé řady polí,
z jablůnek přechnívají střechy chat.
Lid zachutnal ti země drsnou solí
a ty jej musíš, musíš milovat...

Je krásné růsti na domácím poli,
v též prsti, pod týmž sluncem laskavým.
Být množstvím, jehož stejně šumí stvoly
hovorem věčným s dávným Bohem svým.

Být množstvím, jehož dobrota jest tvojí
a jehož smích a pláč i zamklost je tvou.
Tě víra v život stejně s nimi pojí
a citů úponky se stejně pnou.

A stejně z prsti kořeny tvé sají
chladivou vláhu dřímajících sil.
Tak všechna srdce stejná přání mají:
vzít boží pokory i moci díl.

Jaroslav Seifert

PÍSEŇ O RODNÉ ZEMI

Krásná jako kvítka na modranském džbánku
je ta země, která vlastní je ti,
krásná jako kvítka na modranském džbánku,
sladká jako střída dalamánku,
do něžž nůž jsi vnořil k rukojeti.

Stokrát zklamán, rady nevěda si,
znovu vždycky navracíš se domů,
stokrát zklamán, rady nevěda si,
k zemi bohaté a plné krásy,
k chudé jako jaro v čerstvém lomu.

Krásná jako kvítka na modranském džbánku,
těžká, těžká jako vlastní vina
– není z těch, na něž se zapomíná.
Naposledy kolem tvého spánku
padne prudce její hořká hlína.